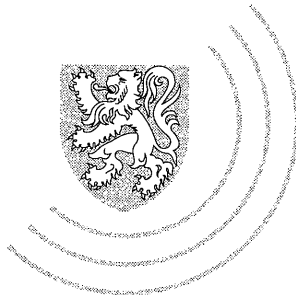

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

7 maart 1997

ONTWERP VAN DECREET

**betreffende de omzetting van de BRTN in een naamloze vennootschap
van publiek recht**

OPMERKINGEN

van het Rekenhof

Zie :

528 (1996-1997)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nrs. 2 en 8 : Amendementen

N 14-1.402.668 B1

Mijnheer de Voorzitter,

Betreft: Ontwerp van decreet betreffende de omzetting van de BRTN in een naamloze vennootschap van publiek recht (Stuk 528 (1996-1997) - Nr.1 van 28 januari 1997).

In antwoord op het verzoek van de Commissie voor Mediabeleid, nog niet officieel bevestigd, deelt het Rekenhof u zijn bevindingen en aanbevelingen mee betreffende het voornoemd ontwerp van decreet.

1. Maatschappelijk doel en openbare opdracht van de VRT

Artikel 6 van het ontwerp van decreet definieert het maatschappelijk doel van de VRT. De openbare opdracht, verder omschreven in artikel 8, maakt hiervan deel uit. Het onderscheid tussen taken die deel uitmaken van die openbare opdracht en andere taken heeft belangrijke consequenties.

- 1° onteigening tot algemeen nut kan enkel ter uitvoering van taken van openbare dienst (artikel 6, §4)
- 2° enkel taken van openbare dienst zijn voorwerp van de beheersovereenkomst (artikel 15 idem)
- 3° de dotatie heeft enkel betrekking op de taken van openbare dienst (idem en artikel 16, 3°)
- 4° de wetgeving op de overheidsopdrachten is enkel van toepassing voor opdrachten die verband houden met de taken van openbare dienst (toelichting bij artikel 8, 3de tot 5de lid idem)
- 5° de VRT mag enkel dochtervennootschappen oprichten voor taken die niet behoren tot de openbare opdracht (idem, 2de lid)

an de heer Norbert DE BATSELIER,
voorzitter van het Vlaams Parlement
011 BRUSSEL

6° de controle van de gemeenschapsafgevaardigde heeft enkel betrekking op de openbare opdracht (artikel 25 idem).

Het Rekenhof is van oordeel dat duidelijker zou moeten worden omschreven welke taken precies onder de openbare opdracht ressorteren en welke niet. Dit hetzij in het decreet zelf, hetzij in de nog af te sluiten beheersovereenkomst. Dit standpunt wordt hierna verduidelijkt.

2. De wetgeving op de overheidsopdrachten

Artikel 8 van het voorontwerp bepaalde dat de VRT slechts onderworpen is aan de wetgeving op de overheidsopdrachten voor de opdrachten die verband houden met de uitvoering van zijn taken van openbare dienst. Het artikel werd geschrapt, op advies van de Raad van State die stelde dat het toepassingsgebied van die wetgeving lijkt te behoren tot de algemene regels waarvoor alleen de federale overheid bevoegd is. Bovendien kwam die bepaling inhoudelijk op hetzelfde neer als artikel 1, §2, van de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten.

2.1. Uit de toelichting bij het nieuw artikel 8 blijkt de bedoeling de VRT, althans voor de toepassing van die wetgeving op de overheidsopdrachten, gelijk te stellen met een overheidsbedrijf. De hoedanigheid van overheidsbedrijf volgt evenwel niet automatisch uit de eigenschappen die aan de instelling wordt gegeven (autonomie, beheerscontract, structuur...) maar moet, gelet op de consequenties, uitdrukkelijk worden verleend. Bij de federale overheidsbedrijven gebeurt dit bij in Ministerraad overlegd koninklijk besluit (artikel 1, §3, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven). Artikel 3 van de gecoördineerde mediadecreten zou kunnen worden aangevuld met een paragraaf 2, als volgt : "De VRT wordt voor de toepassing van de wetgeving betreffende de overheidsopdrachten gelijkgesteld met een overheidsbedrijf."

2.2. Het niet-toepasselijk zijn van de wetgeving op de overheidsopdrachten op een gedeelte van de taken is een uitzondering op de algemene regel die derhalve restrictief moet worden geïnterpreteerd. De Memorie van Toelichting bij de voornoemde wet van 24 december 1993 wees reeds op het grote belang dat in de wet, het decreet of de ordonnantie houdende het statuut van het overheidsbedrijf, een duidelijk onderscheid wordt voorzien tussen de werkzaamheden die behoren tot

de taken van openbare dienst en deze die er niet toe behoren (Senaat 1992-1993, doc. 656-1, pagina 11).

Het bewust artikel 1, §2, van die wet is nagenoeg identiek aan artikel 11 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de overheidsbedrijven. Die wet bepaalt evenwel dat de taken ter vervulling van de opdrachten van openbare dienst van de federale overheidsbedrijven moeten worden geregeld in de beheersovereenkomst (artikel 3, §2).

Gelet op het principe dat uitzonderingen op de overheidsopdrachtenwetgeving restrictief moeten worden geïnterpreteerd zouden de taken die niet behoren tot de openbare opdracht nauwkeurig moeten worden omschreven en dit, gelet op de snel evoluerende (media)sector, bij voorkeur in de beheersovereenkomst.

3. De toewijzing van taken aan dochterondernemingen

De VRT kan op grond van artikel 6, §5, van de ontworpen coördinatie dochterondernemingen oprichten. Uit de Memorie van Toelichting bij artikel 8 blijkt dat die dochterondernemingen geenszins belast kunnen worden met een deel van de openbare opdracht (die mogelijkheid werd door de regering geschrapt uit het voorstel dat aanvaard werd door de Raad van Bestuur). Dit verbod zou best opgenomen worden in artikel 6, §5.

Taken die niet gerekend worden tot de openbare opdracht kunnen wél worden toevertrouwd aan gewone dochterondernemingen. Ook hier is het van belang te weten wat die taken precies inhouden. Uit de toelichting bij het ontwerp dat aanvaard werd door de Raad van Bestuur bleek bijvoorbeeld dat activiteiten die slechts dienen "ter verwezenlijking" van die opdracht, geen deel uitmaken van die opdracht zelf en dus konden worden toevertrouwd aan dochterondernemingen. Als voorbeeld werd gegeven het zenderpark. Dit is een zeer ruime interpretatie. Met dit criterium kan de meerderheid van de huidige BRTN-activiteiten toevertrouwd worden aan dochterondernemingen : de technische diensten, productieafdelingen, studio's, documentatiediensten, biblio-, audio- en videotheken, de informatica-afdeling... "dragen slechts bij tot de verwezenlijking" van de openbare opdracht. Volgens diezelfde interpretatie blijft enkel de programmering over, de rest kan worden uitbesteed.

Daar komt bij dat een groot deel van die taken niet onderworpen zullen zijn aan de wetgeving op de overheidsopdrachten omdat opdrachten betreffende aankoop, ontwikkeling, productie of coproductie van programmamateriaal door televisieomroeporganisaties niet beschouwd worden als overheidsopdrachten voor

aanneming van diensten (artikel 5 van en bijlage 2 bij de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en richtlijn 92/50/EEG van 18 juni 1992). Eventuele dochterondernemingen (zoals de technische diensten of de productieafdelingen) waaraan dergelijke taken zouden worden toevertrouwd dienen bijgevolg niet te wedijveren met andere bedrijven. Derhalve kan niet nagegaan worden of de aangerekende prijzen overeenstemmen met de geldende marktvoorwaarden. Op dergelijke dochterondernemingen zou dan ook hetzelfde controlestelsel moeten worden toegepast als op de VRT zelf, met inbegrip van de controle door het Rekenhof.

4. Bevoegdheden van het Vlaams Parlement

In tegenstelling met de huidige toestand, waarbij het Parlement jaarlijks en voorafgaand aan de uitvoering het meerjarenplan goedkeurt, wordt het Parlement slechts bij de werking van de VRT betrokken a posteriori, meer dan 9 maanden na de afsluiting van het exploitatiejaar (artikel 18). Dit is een belangrijke afzwakking van de prerogatieven van het Parlement. Gelet op het belang van de beheersovereenkomst en haar lange looptijd, zou die overeenkomst minstens moeten meegedeeld worden aan het Parlement en, bij voorkeur, door het Parlement bekrachtigd. Deze decretale bevestiging is vereist indien in de beheersovereenkomst toekomstige begrotingen worden bezwaard. Ter vervanging van de vroegere mededeling van de begroting kan eveneens worden overwogen het jaarlijks ondernemingsplan aan het Parlement mede te delen.

5. Overlegging van rekeningen en rapporten aan het Rekenhof

Teneinde het Rekenhof in staat te stellen om tijdig verslag uit te brengen over de rekeningen, zouden deze ten laatste op 31 mei moeten worden voorgelegd. Artikel 26 zou in die zin moeten worden aangepast. Aangezien bovendien de jaarlijkse verhoging met 4% (cf. artikel 16, 3°) gekoppeld wordt aan de vervulling van de resultaatsverbintenissen en voorwaarden van de beheersovereenkomst, kan het Rekenhof die verhoging van de dotatie slechts viseren indien die vervulling wordt aangetoond. Het Rekenhof moet dan ook zo vlug mogelijk in het bezit worden gesteld van het rapport, bedoeld in artikel 16, 4°.

6. Bevoegdheden van de gemeenschapsafgevaardigde

Het Rekenhof is geen voorstander van de beperking van de bevoegdheden en het vetorecht van de gemeenschapsafge-

vaardigde tot die beslissingen die betrekking hebben op de openbare omroepopdracht (artikel 25). De gemeenschapsafgevaardigde zou minstens moeten kunnen nagaan of nieuwe activiteiten van de VRT kaderen binnen het maatschappelijk doel en de toegelaten activiteiten (artikelen 6 en 19).

Een kopie van deze brief wordt heden bezorgd aan de heer Vlaamse Minister van Economie, KMO, Landbouw en Media en aan de Gedelegeerd Bestuurder van de BRTN.

Op last :
Voor de Hoofdgriffier,

R. LESAGE.
Raadsheer.

Het Rekenhof :
De Eerste Voorzitter,

J. VAN de VELDE.